

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta, — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Gravaminalna adresa hrv. deželnega zbora.

Zasedanje hrvatskega deželnega zbora, ki je bilo letos jako živahno in včasih burno, je končano. Opozicijske stranke so se v tem zasedanju krepko uprle vladajočemu sistemu in različne proti njemu uprizorjene akcije zaključile z načrtom gravaminalne adrese, katero je dr. Derenčin predložil v jedni zadnjih sej v deželnem zboru.

Ta adresa obsega najvažnejše pritožbe hrvatskih opozicijskih strank proti sedanjemu sistemu, in nam podaja točno podobo o hrvatskih razmerah, podobo, katera je sila žalostna za trojedno kraljevino in malo častna za habsburško monarhijo.

Tesni prostor našega lista nam ne dopušča, da bi priobčili celo addresso, pač pa si štejejo v dolžnost, da priobčimo iz nje najvažnejše navedbe.

Adresa, naslovljena na cesarja in kralja, pravi, da vladanja v trojedni kraljevini v zadnjih petnajstih letih ni možno imenovati ustavnim, ker sedanja vlada ne spoštuje niti osebnih svobod in tudi ne dopušča svobodnega izražanja mnenja v mejah veljavnih zakonov, zlasti za časa deželnozborskih volitev.

Tudi drugod upliva vlada na volitve, dasi bi tega ne smele. Na Hrvatskem pa je uplivanje tako, da volilna pravica ni več sredstvo, da dobi ljudska volja izraza, ampak le še sredstvo, da obvelja vladna volja. Postopanje vladnih organov pri volitvah se mora imenovati neštevilno vrsto zlorab uradne oblasti, nasilstev in hudodelstev, za katere pa je storilec že v naprej zagotovljeno, da se ne pokličejo na odgovornost. Te zlorabe, ta nasilstva in hudodelstva ubijajo v ljudstvu vsako vero v moč zakonov, v pravičnost in v moralo, ker vse to store tisti, katerim je poverjeno izvrševanje zakonov in kaznovanje nemovalnih dejanj.

V tem, ko se udeležniki vsled postopanja vladnih organov prouzročeni izgrediv z drakonično strogostjo kaznujejo, se ti organi nagrajujejo in odlikujejo. Službena sposobnost administrativnih uradnikov se sodi po njih zmognosti, pripomoči vladnim kandidatom do zmage.

Za časa deželnozborskih volitev ne vlada na Hrvatskem zakon, nego nasilstvo administracije, kateri se zamorejo volilci le izjemoma upreti.

Za toli potrebno materialno in formalno reformo volilnega zakona, katero zahteva javno mnenje, se vlada čisto nič ne zmeni. Po sedanjem zakonu imajo oblastva sestavo volilnih imenikov popolnoma v svojih rokah. Oblastva vpisujejo v imenike ljudi, ki nimajo volilne pravice, o katerih pa vedo, da bodo glasovali za vladnega kandidata, nasproti pa izpuščajo iz njega volilce, ki niso na vladni strani. Imeniki se vsako leto revidirajo. Pri tej reviziji se črtajo, nezanesljivi volilci pa se o tem ne obveščajo. Volilcem se odreka vpogled v imenike in se s tem onemogočajo reklamacije. Končno se ponarejajo uradni izkazi o visokosti davka reklamantov in se neljubi volilci izpuščajo iz tistih prepisov volilnega imenika, na podlagi katerih se vrši volitev.

Volilni shodi in sestanki opozicijskih kandidatov z volilci se ne dopuščajo, dočim vladni organi priporočajo vladne kandidate in prireajo volilcem pojedine, stroške za te pojedine pa iztirjajo oblastva od opozicijskih volilcev potom politične eksekucije.

Najuglednejši opozicijski volilci se zapirajo, ali se jim občevanje z volilci prepoveduje. Pošteni volilci se postavljajo pod policijsko nadzornišvo, ali se jim zabrani, zapustiti svoj dom. V mirne občine se pošilja vojaštvo, in se stroški iztirjajo potom politične eksekucije, a policijski organi silijo celo ponoči v zasebna stanovanja, če mislijo, da so tam zbrani opozicijski somišljeniki. Konfiskujejo se proklamacije, tudi če ni v njih nič nekaznivega, in konfiskujejo se tudi listi, če svetujejo volilcem, naj bodo mirni in naj se ne dajo provocirati, ako se v listih nahaja opazka, da jamči zakon svobodno volitev.

Nasproti razpošiljajo oblastva opozicijske zasramujoče tiskovine, zlasti se napada katoliška duhovščina. Čestokrat morajo celo sodišča zavračati denunciacije duhovnikov, kateri so bili pri belem dnevu pripeljani uklenjeni pred sodišče.

Veliki župani pooblašajo zadnjega vaškega birača, da sme takoj aretovati vsa-

cega, kdor bi z agitacijo „kršil državne interese“. Volilci se uradoma pozivljajo ali siloma pripeljejo pred oblastva, kjer se zahtevajo od njih obvezne izjave ali celo prisege, da bodo glasovali za vladnega kandidata. Kdor se ne uda, temu groze, ga psujejo, pljujejo mu v obraz ali ga tudi zapro. Nekaj dni pred volitvijo se iztirjajo tudi siloma iz raznih okrajev osebe „ki tam ničesar iskati nimajo“.

Zakon ne pozna določbe, da se mora volilec legitimirati, a ta določba se je uveljavila administrativnim putem, dasi ni nobenega jamstva, da volilci legitimacije tudi dobe in se jim tudi naravnost odreka.

Pri volitvi postopajo oblastveni organi skrajno pristransko, saj se je zgodil celo slučaj, da je veliki župan predsedniku volilne komisije kar prepovedal sprejeti glas nekega volilca, češ, da ne voli po svojem prepričanju, ampak po župnikovi informaciji.

Po zakonu zagotovljena kontrola opozicijskih kandidatov se onemogočuje, mej volitvijo se volilci odganjajo v zapor, da bi se drugi volilci prestrašili, a kjer vse nič ne pomaga, tam odklanja predsednik volilne komisije kratko malo glasovnice za opozicijskega kandidata in tudi določbe drugega kandidata ne pripušta.

Na Hrvatskem ima mej 2,350.000 prebivalci le komaj 50.000 oseb volilno pravico, mej katerimi je vsaj 5000 uradnikov, ko morajo brezpogojno glasovati za vladnega kandidata.

Že to obuja nezadovoljnost, a še večjo očitna kršenja zakonov od strani vladnih organov. Ti organi pa zabranjujejo celo najnedolžnejše pojave volilnega gibanja z oboroženo silo, tako da je bilo na stotine ljudi ubitih in ranjenih. V Bošnjacijah je bilo 9 oseb ubitih in nad 50 oseb ranjenih, a zaman se je zavlačevala preiskava. Udeležniki demonstracije pa so bili obsojeni zaradi ustaje.

Pa tudi po volitvah se ne postopa bolje. Prebivalstvo se preganja, opozicijski mandati se razveljavljajo, poslanci se izključujejo kar za 30, 40 in 70 sej, a časopise se na nečuden način preganja.

Z ozirom na te pritožbe, za katere je bilo v kratkem času v deželnem zboru po-

danih nebroj dokazov, prosi adresa krono, naj eksekutivno oblast v trojedni kraljevini poveri drugim možem, ki bodo spoštovali konstitucionalne principe in tako omogočili solidarnost mej narodom in mej vladarjem.

Nam se dozdeva, da ta obupni klic — ne najde odmeva.

V Ljubljani, 22. februarja.

K položaju.

Že danes je gotovo — tako poroča „Neue Freie Presse“ —, da nemški poslanci na Češkem ne opusté abstinence ter se torej ne vrnejo v deželni zbor. — Konferenca zaupnikov nemških strank na Češkem, v kateri so dr. Baernreither, dr. Funke, dr. Pergelt in Prade, ki sestavijo narodno-politični program čeških Nemcev, se bo vršila 25. t. m. v Pragi. Zaupni možje za Moravsko imajo že svoj program dogotovljen. Drugih referatov še posamezne nemške dežele nimajo. — „Lidove Noviny“ prinašajo poročilo z Dunaja, v katerem se zatrjuje, da je Thunovo stališče jako trdno, da vlada mej desničarskimi strankami najlepše soglasje, in da je zlasti nemška katoliška stranka radi Wolfve agitacije pod geslom „Proč od Rima!“ večini absolutno vdana. Tudi Poljaki so za spravo mej Nemci in Čehi, a ne za tako spravo, ki bi bila Slovanom na škodo. Položaj je torej smatrati za desnico jako ugodnim.

Koloman pl. Szell.

Vsi listi brez razločka strankarskega stališča pozdravljajo imenovanje pl. Szella bodočim ministerskim predsednikom. Tudi strogo opozicijski listi pišejo, da je Szell nadarjen, velemozen in značajan politik. Szell je bil rojen leta 1843. v Gasztonyju. Njegov oče je bil veliki župan. L. 1866. je bil promoviran doktorjem prava, naslednjega leta pa je bil prvič voljen v parlament, čegar člen je ostal do danes. V parlamentu je postal zaupnik Deaka. Že takrat se je bavil Szell največ s finančnimi in gospodarskimi vprašanji ter je bil kmalu voljen v finančni odsek. V Wenckheimovem ministerstvu je bil Szell finančni minister, dasi je bil šele 32 let star. Takrat je imela Ogerska 153 milijonov dolga, in Szellu se je posrečilo, da je uredil silne finančne kala-

LISTEK.

† Ivan Kunšič.

Ὁνίσκειν μὴ λέγει τοὺς ἀρχαίους.

Zopet nam je žalostna dolžnost pisati nekrolog mlademu, nadarjenemu akademiku, stud. phil. Ivanu Kunšiču, ki je 16. t. m. zatisnil oči za vselej.

Bil je naša nada, naš ponos!

Ko sem ga zrl pred seboj v rakvi, nepremičnega, mrzlega, zdelo se mi je, da gledam posebejno tragično osodo tolikih naših mladeničev, ki se leta in leta z mladeniškim navdušenjem trudijo, trdno prepričani o boljši bodočnosti svoji in narodovi, ki pa padejo naposled v prerani grob kot žrtva neizprosne bede.

Tragična je tvoja osoda, dragi prijatelj! Vse svoje žive dni nisi poznal udobnosti življenja, tvoja noga ni hodila po poti, posuti s cvetjem, tvoje steze v življenje ti ni gladila skrbna roka uglednega, bogatega očeta. Vender si krepko stopal naprej. Sam po svojih močeh si se hotel povzpeti do cilja, ki te je vabil od prve mladosti. Od sibelj do groba ti je bila sve-

sta družica beda, vender nisi omagal, vender si dobo zrl v bodočnost, ker si zupal sebi in svojim močem. Ti si bil dobra, idealna duša, predober, sočuten tovariš. Tvoja optimistična narava se je izražala na vedno se smehljajočem licu, tudi v najhujših časih nisi obupal in tožil. Radi svoje bistre glave in obilnega znanja nisi bil ponosen, nisi pobijal nasprotnika strogo, neizprosno, marveč rahlo, smehljajoč se, zato nisi imel sovražnikov. O srečen človek!

Ivan Kunšič se je rodil l. 1874. v Mevkšu pri Gorjah na Gorenjskem, ob vznožju prelepih naših planin, katere je ljubil vsikdar, o katerih je sanjal daleč na severu bivajoč, po katerih je hrepenel zlasti v času svoje bolezni. Toda ni mu bilo usojeno, da bi še enkrat gledal ljubljence svoje, strme velikane, zdaj ga že krije tuja zemlja mej tujim svetom. Gimnazijske svoje študije je dovršil na ljubljanski gimnaziji, kjer je leta 1895. napravil maturo. Kunšič ni bil mej takozvanimi odličnjaki, kajti on se ni učil za šolo, pač pa za življenje. Čuditi se mu moramo, da je tako zgodaj spoznal svoj poklic, že v nižjem gimnaziju se je z vso vnemo poprijel slavistike, kateri je

ostal zvest do groba. Na gimnaziji je sploh slovel mej tovariši kot izboren slavist.

Po maturi se mu je bilo odločiti za stan. To bi bila za njega prava malenkost, saj je bil že zdavnaj odločen, a tista sovražna sila, ki tolikim slovenskim mladeničem narekuje odločitev, je tudi njega prisilila, da stopi v semenišče. Pomanjkanje sredstev je bil vzrok, da ni mogel iti na vseučilišče. Kakor je bil vselej idealen in naroden mladenič, tako ga je vodila tudi tu rodoljubna želja. Šel je na Koroško, kjer najbolj nedostaja narodnih delavcev, dasi je vedel, kako se godi tam slovenskemu duhovniku. In res, kmalu se je začelo mej slovenskimi semenišniki celovskimi živahnimi gibanji, kar je bila Kunšičeva zasluga. Začeli so izdajati mej seboj list „Lipa“, kateremu je bil on urednik. Bivajoč leto dni v Celovcu se je prav dobro poučil o koroških Slovencih. Toda vedoželjnost mu ni zamrla, ljubljena slavistika mu je bila še vedno vzor. Kako hrepenela pisma je pošiljal bivšim tovarišem, ki so študirali po vseučiliščih, ter jih blagroval, da morejo črpati užitek naravnost iz studenca, dočim mora biti on vesel, če dobi mrvico! Naposled se mu je izpolnila vroča

želja, prišel je na vseučilišče. Našel je plemenitega Čeha, ki mu je bil prijatelj in mecenat do groba. Z njegovo pomočjo je mogel iti v Prago, kjer se je vpisal na češkem vseučilišču, kjer je prebil dve leti, ki sta mu bili prevelike koristi. Kakor povsod tako si ranjki tudi v Pragi prav kmalu pridobil naklonjenost svojih učiteljev in tudi širših krogov; mnoge ugledne rodovine praške so ga ljubile in spoštovale kot nadarjenega in ljubeznivega prijatelja. Ta simpatija se ni ohladila tudi tedaj, ko je Kunšič zapustil Prago in prišel začetkom tega šolskega leta na dunajsko vseučilišče. Vsi njegovi praški znanci so z velikim zanimanjem sledili razvitku bolezni ter nestrpnost pričakovali poročil, upajoč, da njegova krepka narava premaga bolezen. Novica o njegovi smrti je povzročila splošno in odkritosrčno žalost, kar se je pokazalo ob Kunšičevem pogrebu.

Kako hitro si je ranjki pridobil naklonjenost in prijateljstvo svojih dunajskih profesorjev in tovarišev, o tem najlepše priča njegov ganljiv spreved. Na rakev so bili položili lepe vence profesor Jagić, in priv. docent. dr. vitez Rešetar na Dunaju, prof. Chodounsky iz Prage, Slovenjani in

mitete. Radi Andrassyjeve okupacijske politike je Szell demisijsiral, dasi sta ga cesar in nadvojvoda Albreht prosila, naj ostane. Grof Szapary je hitro zopet zavozil z oger-skimi financami, in Szell je v parlamentu v sijajnem govoru prorokoval, da mora politiki Andrassyja in Szaparyja slediti polom. In prorokovanje se je spolnilo čez sedem let. Szell je bil vedno zaupnik krone ter ministerskih predsednikov. Že večkrat je moral posredovati med vlado in opozicijo. Tako tudi sedaj. Večkrat se mu je ponujal ta ali oni portfelj, a doslej je vsakega odklonil. Szell je ustanovnik in načelnik oger-ske eskomptne in menične banke ter oger-ske hipotečne banke. Načeloval je večkrat finančnim in nagodbenim odsekom ter je v finančnih vprašanjih odlični strokovnjak.

Dogodki na Francoskem.

V Parizu je zopet mir. Monarhistični in antisemitski razgrajachi so zbudili s svojimi škandali vsestransko ogorčenost. Zato se ne upajo več nadaljevati demonstracij, zlasti ker se bo v senatu predlagalo naj-ostrejšje postopanje proti kalilem javnega miru, in ker je lena pariška policija sedaj cen-trum, proti kateremu se obrača vse očitjanje. V senatu se bode predlagalo tudi, naj se razpuste takozvane patrijotične lige, ki pa so le agitacijska društva monarhistov. Listi pa še nadaljujejo s svojimi napadi na Loubeta. Coppée piše v „La patrie Française“, da je Loubet iz treh vzrokov „sumljiv“. Prvič: volili so ga Dreyfusardi, drugič: rešil je pa-namske zločince in korumpiral njihove sod-nike, tretjič: po svoji volitvi ni zinil nobene besede o francoski vojski. V svoji poslanici mora (!) obljubiti: da napravi Dreyfusovski agitaciji konec in obljubiti, da bode pazil na moralo v politiki. Glede vojske pa ne sme ziniti le par fraz. Tudi antisemit Drumont napada Loubeta ter zahteva, naj se Loubet obtoži! — Poslanica Loubetova je — kakor se poroča — puhla zbirka praznih besed in navadnih fraz. „Reichswehr“ piše: „Tak prezident republike v današnjem po-ložaju ne bo rešil!“

Dopisi.

Iz Kroke, 20. februarja. Brez posebne overture povedati hočemo, ker se le vedno drega v našo potrpežljivost, to-le: Kar je pisal „Narodov“ lažnik, pisal je prav re-snično, če tudi bi se bil vselej do sedaj zlagal. Kroparji in Železnikarji dobili so precejkrat „par vroč“ krompirja in so bili tudi hvaležni za tisti krompir. Hvaležnost je lepa čednost, žalostno, da jo nekateri tako malo poznajo. Dopisnik je povedal, da je ljudstvo v Kropi in Železnikih sicer revno, a plemenito, za vse pa ni navdušeno. Naj bi tudi vselej bili navdušeni, takrat gotovo niso bili, ko so morali zidati v Kropi žup-nišče. Opetovano povedano je Kropa si-romašen trg. Pred par leti porodila se je mi-sel, da naj se zida novo župnišče, če tudi staro ni bilo Bog ve kako slabo. Iz misli nastalo je župnišče na papirju, in danes stoji palača, katero postavlja vsako javkanje o bedi na laž. Dokler se bodo delale v krajih take palače, opremljene z najmoder-nejšimi in gotove ne najcenejšimi opravami,

člani slovanskega seminarja, prekrasna šopka pa družina Nekutova in gospica Ma-rija iz Prage. Pogreba sta sta se udeležila oba profesorja slavistike: Jagić in Jireček, in vsi trije privatni docentje dr. Vondrak, dr. vitez Rešetar in dr. Murko. Ta nena-vadna pazljivost naših profesorjev je na-pravila najboljši utis na številne dijake-vse-učilišnike, slovenske in druge slovanske. Pevski zbor „Slovenije“ zapel je prelepo žalostinko v kapeli bolnice, z drugo žalo-stinko pa se je poslovil od drugega tova-riša na pokopališču, kamor so spremili ranjkega mnogi tovariši. Dasi v tujem mestu, mej tujim ljudstvom, skazali smo pokojniku zadnjo čast prav po domače, po slovansko. Res, lep izraz kolegijalnosti je bil to. Hvala, hvala vsem!

In kaj je bil prerano umrli Kunšič, da je njegova smrt za nas velika izguba!

On je bil le dijak, boren akademik, a mlada, krepka sila, ki se je prekrasno raz-vijala. Pri vsi svoji mladosti nam je dal pokojnik lepih poskusov svoje nadarjenosti in obširnega svojega znanja, ki so nas opravičevali v upanju, da bo to plemenito drevo rodilo še obilnega zdravega sadu. Ne bom navajal podrobno njegovih spisov, ome-niti hočem le, da je pošiljal svoje prispevke

kakor: električni zvonec, vrata na motor, (ali nekaj podobnega), raznobojne šipe v steklenih vratih itd., gotovo ni sila naj-večja. Palačo straži primerno velik pes, ka-teri ni manjši kakor tisti v ljubljanskem parku, samo da je ta živ in sne gotovo za tri ljudi, za spremljevalca pa je še drug pes, tudi ne najmanjši. V ti palači biva namestnik tistega, ki ni vedel kam bi glavo položil. Če bi sedaj bilo dopisu konec, ob-sodil bi vsak Kroparje, da svojo bedo le hlinijo. V obrambo obsojencev pa priča to, da so omenjeno palačo zidali s tako nevoljo in jezo, kakor morebiti še ne popred no-bene naprave. Občinski odbor se ni upal biti proti g. župniku, zato je prav pohlevno odobril. Kdo pa bi bil tudi tako predrzen in lahkoživ, ko se je vsak bal zamere, pri-dige, levitov in pa še kaj več! Poleg vsega tega pa je odbor najbrž mislil, da se vsa stvar ne bode mogla tako naglo obistiniti, ker ni blagajna preveč polna. Gosp. župnik pa se je poprijel te dobre misli prav s tako vnemo, kakor sedaj nekateri za katoliški konvikt. Mar mu je bilo, kje bodo ljudje vzeli denar! Znano mu je bilo, kako so ljudje preklinjali in se jezili, a on je povedal ravnodušno na prižnici: „Nočem zidati s hudičem in biričem, temveč s pomočjo božjo.“ (Za trdno pa ne vemo, ali je pristavil: In z denarjem župljanov.) Dosledno se ni držal teh besed. S hudičem sicer ni zidal, ker hudič ne mara zidati župnišč, (k večjemu če vé, da bi kdo zanj dozorel v njem), pač pa se je zidalo z biriči. In kakšen je bil davek! Vsak 16leten moški moral je plače-vati na teden 4 kr. (jeden firar) za žup-nišče, izvzeti niso bili taki, ki toliko zaslu-žijo, da ne umrú za lakoto. (Berači so bili). Pa še bolj bi se bil privil vijak, saj se je reklo: Kdor zasluži 10 kr., lahko 2 kr. na stran dene za farovž. Da davek ni bil ma-lenkosten, je umevno, saj je družina, v ka-teri je bilo več moških prav ogromno pla-čala, n. pr. neka družina 80 gld. Mnogi so seveda ostali dolžni, to se razume, saj pre-govor pravi: Kjer ni, še cesar izgubi. Ali ni bil to vnebovpijoč davek? Nekatera dru-žina je že tako težko izhajala, potem pa še tak davek. To je izsesavanje in drenje! Nekdo je bil dolžan 14 gold. za župnišče. Lansko leto obšle so ga ženitovanske misli, a gosp. župnik mu ni hotel dati dovoljenja za poroko. Ta pa ne bodi len, gre h gosp. dekanu, in dekan je prišel povedat gosp. župniku, da sveti zakon ne pozna dolga. Dotični je sedaj že oženjen. Kar pa se kra-senja cerkvá tiče, Kroparji že skrbé. Naj-glavnejše stvari so jim pa v sedanjih slabih časih napravili domači. drugje službujoči rojaki. Seveda darujejo gotovo za stalne potrebe, pa preveč baje ne, ker vedó, da se ne ženijo svetniki, in ne možé svetnice, da bi jim trebalo šteti — doto. To pa dobro vemo in verjamemo, da bi dopisnik vsacega pohvalil, kateri bi bil tako neumen, da bi daroval za blage namene zadnji vinar, sam pa zobe potisnil v steno, gotovo bi ga pa še bolj, če bi njemu samemu dal, in zato bi ga ne mogel pošteno po zaslužnju po-plaćati — kakor Kristus. Ker so Kroparji komaj prišli iz klešč, mislimo, da ne bodo še jedenkrat tako navdušeno šli vanje, če pa gredó, potem pa zaslužijo, da se jih prav

„Izvest. muz. društva“, „Ljubljanskemu Zvonu“, bivšemu dijaškemu listu „Nova doba“. Pisal je tudi za ravno izhajajoči češki konverzacijski leksikon Ottov in za dr. Niederlejev „Vestnik slov. staro-žitnosti“. Pošiljal je tudi slovanskim po-litičnim časopisom krajše znanstvene in leposlovne sestavke, originalne in preložene iz češčine, in prestavljal tudi za „Slovan-sko knjižnico“. Bivajoč v Pragi pečal se je mnogo z razlaganjem krajevnih imen v de-želah, kjer so bivali nekaj Slovenci. Ob-širno študijo o tem je izročil grofu Har-rachu, nameraval pa je prirediti o tem krajši spis za „Slovensko Matico“. Plod njegovega praškega bivanja je zbirka doslej še ne izdanih Kopitarjevih pisem, katero je priredil za „Slovensko Matico“. To delo, ki je razun uvoda končano, je po-slednji plod njegovega kratkega, a marljivega življenja. Mimogrede naj še omenim, da je bil v seminarjih jako marljiv in je tudi večkrat predaval. Mnogo bi bil še storil v korist našemu narodu, ki tako po-trebuje kulturnih delavcev, a trda smrt mu je iztrgala iz roke komaj zastavljeno pero, ž njim pa so pale v grob naše nade. Nje-gov spomin bo vendar živel mej nami!

J. M.

občutno stisne, kar upamo, ker kovači so od poklica sami, in kovači tudi tisti, ki jih bodo stisnili. Kakor se čuje, tisti meh, ka-terega baje „Narod“ goni, sicer prav izvrstno piba, pa je v nesrečo ognju za škofove za-vode — luknjast, tako, da gre sapa vse drugam kakor v ogenj, in tista sapa tistega nesrečnega meha je že mnogim razpihala možgane, da drugače mislijo, kakor so po-prej. Za „Narod“ pa v Kropi kaj slabo de-setino plačujejo (Železnikarji, po usodi njih bratje, bolj) ker je le jeden naročnik v Kropi. Somišljenikov je pa več, kakor do-pisnik misli, vsi tisti se pa vsled ljubega miru ne naroče nanj, da jih puste v miru vsi tisti, kateri bi jih imeli sicer za luterane, ajde, pogane, Turke in kdo ve še kaj, pa so boljši verniki, kakor tisti, ki jih nikoli ne puste v miru! Ob priliki sporočimo na-grobni govor kroparskemu konsumnemu društvu!

V . . . r.

Iz Trnovca, 20. februarja. Prošnjo na trgovinsko zbornico glede konsumnih društev podpisali in odposlali so tudi vsi tukajšnji trgovci še tekom pretečenega meseca. Tudi idejo trgovskega shoda v Ljubljani veselo pozdravljajo in to tem bolj, ker smo nekako vsi preverjeni, da ta shod ne bode brez uspeha. Tudi gospoda „Slo-venčeve“ stranke sluti nekaj tacega, zato pa rogovili proti trgovskemu shodu. Naj si pa že bode uspeh kakoršen koli, dosegli bo-demo vendar le nekaj, dosegli bomo učinek prvega koraka v svrhu organizacije trgovskega stanu na Kranj-skem. „Slovenčeva“ stranka je z uporom proti trgovskemu shodu zopet jedenkrat dokazala, da od nje ustanovljena kon-sumna društva niso ustanovljena v korist nji udanega naroda, ampak da jih je usta-novila za-se, za svoje orodje. In tacega orodja si ta gospoda neprenehoma kopiči ter si misli: čim več je orodja, lažje se dela. Zato raj se ni čuditi, ako se dandanes brez vsake potrebe že v vsakem gnezdu kar čez noč prikaže novo osnovano kon-sumno ali gospodarsko društvo; saj usta-noviteli se ne menijo zato, če bo njih delo komu v korist, in če bo uspevalo ali ne; njihov namen je le: škoditi naprednim trgovcem in sejati prepri in sovraštvo med ljudstvo v svojo zabavo.

Člankar v „Slovencu“ z dne 31. m. m. pa se celo trdi, da so le lokalne razmere tu pa tam zahtevale ustanovo konsum-nega društva. O! To je že zopet fraza, kakoršnih se „Slovenčevi“ v izgovor po-služujejo, kadar se jim začne sapa zapirati. Lokalne razmere v Trnovem pač niso dale povoda k ustanovitvi konsumnega društva. V Trnovem in v sosednji Bistrici je s proda-jalniciami bolj preskrbljeno, kot marsikje na Kranjskem. Konkurenca je vsled mnogih prodajalnic velika in so vsled tega tudi cene tako nizke, da se blago razpošilja daleč na okolo.

Toraj ne lokalne razmere, ampak trma kaplana Rudolfa je zahtevala pri nas ustanovitev konsumnega društva.

Dalje trdi isti „Slovenčev“ člankar nekaj o necih tisočih ozirov, katere se je jemalo pri osnovanju konsumnega društva pri nas. — Če se bode tako oziralo, kakor se je pri nas, tedaj pa še v kratkem do-čakamo kakšno konsumno društvo na Šmarni gori ali pa pri Aljaževem stolpu na Triglavu. — Jeden prvih trgovcev v naši vasi podaril je že marsikaj tisočak za cerkev, in tukajšnji samostan je on osnoval. Taka je nehvaležnost klerikalne stranke nasproti svojim dobrotnikom! Na mnenje tega dobrotnika proti konsumnim društvom se ni nihče oziral, ker se je upoštevala ko-manda kaplana Rudolfa čez vse.

Člankar nadalje pravi: „Kaj to trgovca v Starem trgu skrbi, če se snuje v Kam-niku konsumno društvo“, seveda ga skrbi, kajti prislovica: „danes meni, jutri tebi“, je že zmirom v veljavi in ravno z organi-zacijo hočemo doseči, da bomo še bolj drug za drugega skrbeli.

Sicer pa, kar se tiče reda pri trnov-skem gospodarskem društvu, velja eno in isto, kar za posojilnico. Že marsikaj, ki se je pustil zapeljati od g. Rudolfa in kateri ni prav tako zabiti, kakoršne rabi Rudolf, je izstopil iz društva.

Iz Zagorja 20. februarja. Gospod urednik! Gotovo si mislite, prebirajoč raz-lične dopise iz Zagorja, „pač srečni Zagor-jani, ki uživata take ugodnosti“. Da, res je! Imamo vsakovrstne zabave, različna društva, največ pa prepira. Tudi marsikaj

dobrega in koristnega se je že ukrenilo in izvršilo, a vendar še marsikaj na glas kliče: „Zagorjani, vzdramite se!“ Tako n. pr. ob-iskal me je zadnjo nedeljo moj prijatelj iz Maribora. Prišel semu v zagorsko župnijsko cerkev k dopolnjenki službi bolj je notra-njost naše cerkve jako ugajala. Kar za-škriplje na koro, in krasno ubrani akordi se zašlišijo, tako, da me moj kolega, zga-nivši se in vidno vznemirjen, takoj vpraša, so li orglje tako razglašene, ali je organist toliko umetnik. Seveda, jaz kot Zagorjan, braneč zagorske interese, odgovorim mu, da so se orglje slučajno močno razglasile. Ko se pa oglasijo še pevke in pevec s svo-jimi milo donečimi glasovi, odgovori mi, no, kaj tacega je pa samo le pri vas v Za-gorju mogoče. Zagorjani, tu se vzdramimo in ne brskajmo tam, kjer dostikrat ni po-treba. Mar je zagorska fara res tako revna, da si niti vsaj malo izurjenega organista ne more vzdrževati? Li ni škoda orgelj, katere veljajo krog 6000 gld., da se jih tako grozno kviri? Zagorjani, povzdignimo svoj glas in ne bode se nam treba sramo-vati pred tujci, kateri pridejo v našo lepo cerkev ter slišijo naše cerkveno petje, kajti pevskih močij v Zagorju je na izbero, le organista cerkvi in Zagorju primerne nam je potreba.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. februarja.

— **Osebnosti.** Zač. davčni nad-zornik g. Karol Bihlmeier je imenovan stalnim davčnim nadzornikom, finančni konceptni praktikant g. Valetin Žun zač. finančnim koncipistom, zdravnik v Pragi g. dr. Gustav Mach dež. okrožnim zdrav-nikom na Grosupljem in računski asistent v Brixleggu gosp. Ivan Breunig blagajni-škim kontrolorjem pri rudniškem ravnatelj-stvu v Idriji. — Sodni pristav dr. Anton Trogger pride kot pristav k okr. sodišču v Ptuj.

— **Nova nevarnost.** Iz Gradca se nam poroča iz najverodostojnejše strani: Tečaj, ki ga je otvoril Gleispach, da se slo-venščine nevešči avskultanti priuče slo-venščini, je po preteku 6 mesecev kon-čan. Učitelj jim je bil Tomšič. Vsi ti av-skultanti so bili kot za uradovanje v slo-venskih sodnih okrajih godnim kvalifiko-vani!!! Da bi se Nemec tekom šestih me-secev mogel tako dobro naučiti slovenskega jezika, da bi bil zmožen slovenski urado-vati, to je popolnoma izključeno. Po zavr-šenem sodnem izpitu namerava Gleispach vse te avskultante poriniti na Kranjsko, „da odpomore pomanjkanju sodnih močij.“ Merodajne kroge opozarjamo, da preprečijo to nakano. Na kranjskem je 18 avskultan-tov, izmed katerih je 17 popolnoma sloven-ščine veščih in izmed katerih se jih ima tekom tega leta 9 k sodnemu izpitu zgla-siti. Sploh pa zahtevamo na Kranjskem slovenskih sodnikov.

— **Učiteljska deputacija pri naučnem in pri finančnem ministru.** Dne 18. t. m. se je pod vodstvom predsednika zveze nem-ških učiteljskih društev predstavila učiteljska deputacija, v kateri je bil tudi načelnik slo-venske „Zveze“, g. Jelenc, sekojskemu šefu Bernotu kot zastopniku naučnega mi-nistra in finančnemu ministru Kaizlu ter izročila prošnjo, naj se učiteljem zagotové tisti dohodki, kakor državnim uradnikom nižjih štirih činovnih razredov. Sekojski šef Bernot je izjavil, da je učna uprava na-klonjena željam učiteljstva, da pa so deželni zbori prvi poklicani pomagati. Finančni mi-nister je rekel, da kot avtonomist ni za to, naj bi država prevzela šolska bremena, (Op. ured.: A pravice si je pa pridržala vse?), pač pa se more zgoditi, da prepusti dr-žava nekatere dohodke deželam in bo vsled tega mogoče zvišati učiteljske plače. S ta-kimi tolažbami se učiteljstvo nikakor ne more zadovoljiti.

— **Molto fumo e poco arrosto.** Z Goriškega se nam piše: Kdor čita naše liste in bi po njih sodil razmere v Gorici, bi imel popolnoma napačne pojme. Dočim Slo-venci na Štajerskem tudi v celjski in ma-riborski mestni skupini postavljajo svoje kandidate, dasi niti sence upanja ni, da bi zmagali, se v slovenski Gorici slovenska stranka niti za to ne odloči, da postavi svojega „Zähkandidata“. To je gotovo zna-čilno. Kar bi bilo še povedati, povemo ako bode treba po volitvi.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** V petek, 24. t. m., se bo po dolgem času zopet igrala klasična žaloigra „Marija Stuart“, ki se je našemu občinstvu izmij vseh Schillerjevih dramatskih del najbolj priljubila. Naslovno ulogo pa bo igrala to pot slavna jugoslovanska umetnica, heroina zagrebskega gledališča gospa markiza Strozzi-Ružička. S prav to ulogo je gospa Strozzi v Pragi dosegla uprav senzacionalen uspeh.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj smo čuli prvokrat v tekoči gledališki sezoni Auberjevo komično opero „Fra Diavolo“. Po „Lohengrinu“, ki smo ga zadnji čas uživali v redkih presledkih, je napravila na nas Auberjeva lahka in brbljava godba tem plitvejši vtisek. Nič — če iz vzamemo prelepo molitev, ki jo poje zbor v zadnjem dejanju — nas ni moglo ogreti do onega navdušenja, ki nam ga zbujajo običajno operne predstave v slovenskem gledališču. Temu je seveda tudi vzrok nekako mlačno proizvajanje. A „Fra Diavolo“ trdovratno živi na večjih in manjših gledališčih, zato bi mu naša sodba ne podaljšala in ne prikrajšala življenja. Rečemo pa lahko, da ni ustvarjen „Fra Diavolo“ za užitek, temveč za naslado in razvedrilo in bi zbujal v nedeljo zvečer še več smehu in ploskanja, nego ga je sinoči. Smehu sta bila seveda v prvi vrsti vzrok komedijantska bandita (gg. Fedyczkowski in Housa), ki sta s pretirano slastjo uživala neokusne makarone. Glavno ulogo je pela gospa Polakova, ki je bila ljubka Zerlina ter je prijetno in povoljno pela zlasti v drugem dejanju. Še bolj kot nje petje pa nam je ugajala nje temperamentna igra. Gosp. Raszkovič je pel dobro in je bil v igri — kar je bilo uspehu opere le na korist — jako živahen. Najbolj nam je ugajal v zadnjem dejanju. Originalnega Angleža je izborni pogodil g. Noll. Gdč. Radkiewicz je bila elegantna Pamela, a zdela se nam je nedisponirana. Jako smo bili zadovoljni z g. Rusom, ki je za lepo pesem v zadnjem aktu žel posebno pohvalo. Kmet Francesco, dasi statist, je bil tak, kakor bi ga izrezal iz lesa. Zbor je pel po domače. Kaj pa vendar misli orkester? V overturi je trobil nekdo, da so nas bolela ušesa.

— **Rudeči križ.** Gospejno pomožno društvo ima dne 27. t. m. ob 11. uri dop. v stanovanju svoje predsednice (Turjaški trg št. 5. III. nadstr.) svoj redni občni zbor.

— **Dirkališka zadruga** ima jutri, v četrtek dne 23. t. m. zvečer ob 8. uri v restavraciji „Narodnega doma“ svoj izredni občni zbor z že objavljenim dnevnim redom. Ker se bode razpravljalo več za nadaljni obstoj zadruga jako važnih stvari, je želeli, da se udeležijo istega združnika v kolikor mogoče velikem številu.

— **V Veprincu pri Opatiji** so imeli v četrtek in petek občinske volitve. Kakor je že znano našim čitateljem, zmagali so hrvatski kandidati v I. razredu. Lahe in njih podrepanke je seveda hrvatski nastop pri volitvah silno togotil. Napadali so hrvatske volilce celo v volilni dvorani, a 17. februarja zvečer je neki podivjanec ustrelil s puško v kaplanovo stanovanje v Poljanah. Kroglica je prebila steklo in obitala v vratih, za katerimi je sedel kaplan z nekimi prijatelji. Le slučaj je bil, da se ni zgodila nikaka nesreča.

— **Sodne razmere v Istri.** Tržaški „Piccolo“ je priobčil predvčeršnjim dragocen prispevek k spoznavanju istrskih sodnih razmer. Glasom tega poročila se je 17. novembra vršila v Rovinju kazenska obravnava, pri kateri je interveniral kot zagovornik dr. Bartoli. Ker je drž. pravnik svoj laški govor zaključil z nekaterimi hrvatskimi besedami, česar bi gotovo ne bil storil, da obtoženci niso bili italijanske nevesči Hrvatje, je Bartoli zapustil sodno dvorano. Sodišče je vsled tega moralo obravnavo preložiti ter je Bartolija obsodilo na plačilo razpravnih stroškov. Bartoli se je pritožil, in nadsodišče je razsodilo, da Bartoli nima plačati stroškov preložene obravnave, pač pa stroške prihodnje obravnave. Ta se je vršila zadnje dni. Pri razpravi je interveniral tolmač. Ker je državni pravnik svoj govor zopet hrvatski končal, je Bartoli proti temu protestiral in je zahteval, naj sodišče prisili drž. pravdnika govoriti izključno italijanski. Sodišče temu ni ugodilo, pač je pa naročilo tolmaču, da prevede, kar je govoril državni pravnik v

hrvatskem jeziku. Bartoli pa s tem ni bil zadovoljen in je odstopil od zagovorništva. Ker so se toženci izrekli za nadaljevanje obravnave, se je ta dognala, proti Bartoliju pa si je sodišče pridržalo pravico, disciplinarno postopati. Tako „Piccolo“. Iz njegovega poročila je razvidno, da se pri obravnavah proti istrskim Hrvatim rabijo tolmači, kakor da ni hrvaščina v Istri deželni jezik, in razvidno je, kako fanatično se Lahi upirajo najmanjši merici ravnopravnosti.

— **La risurrezione di Lazzaro.** Muzikalni svet evropski se močno zanima za mladega neapoljskega mašnika Lorenca Perosija, kateri je zbudil splošno občudovanje z nekaterimi čudovito krasnimi, uprav fenomenalnimi skladbami. Občna sodba je, da nadkriljuje Perosijeve skladbe vse, kar je bilo na glasbenem polju ustvarjeno tekom zadnjih desetletij. Perosi je doslej gojil samo cerkveno glasbo, ali prvi večaki sodijo, da je v njegovih skladbah toliko muzikalne sile, modulacijske sposobnosti in dramatiške živahnosti, da se bo mladi umetnik prej ali slej lotil posvetnih motivov. V cerkvi sv. Ambrozija v Milanu so začetkom tega meseca pod osebnim vodstvom Perosijevim izvajali njegov zadnji oratorij „Obujenje Lazarjevo“. Občinstvo je bilo tako navdušeno, da se je iz težka premagovalo, da ni na hrupen način izrazilo svojih čutil. Perosi je bil rojen 1. 1872. v Tortoni. Bil je v Cecilijskem inštitutu v Rimu in v konservatoriju v Milanu, potem pa je vstopil v benediktinski red. Benediktinci spoznavši njegovo izredno genijalnost, so ga poslali v Regensburg, kjer je prišel v šolo prvega cerkvenega glasbenika sedanje dobe, Habberla. Od tod je prišel Perosi v Benetke, kjer je postal mašnik in kapelnik Markove cerkve. Tu je zasnoval veliko delo, ustvariti serijo 12 oratorij „Življenje Kristusovo“. Štiri oratoriji so že izgotovljeni in so bili povsod sprejeti z uprav velikanskim entuzijazmom, a največje navdušenje je obudil oratorij „Obujenje Lazarjevo“, kateri bo italijanski kvartet pod vodstvom italijanskega kapelnika, pel dne 2. marca v Ljubljani. Dotični koncert priredi koncertna agencija O. Fischer.

— **Občni zbor Marijine bratovščine** vršil se je v nedeljo 19. t. m. Poročilo predstojništva in računski zaključek za leto 1898 sta se odobrila. Društveno premoženje znašalo je 31. decembra 1898. l. 24.996 gl. 46 kr. Pri dopolnilni volitvi odbora bili so dosedanjí odborniki gg. Ivan Bonač, Anton Gams in Gregor Trdina zopet, na novo g. Mihael Mihelič, kot računski pregledniki pa gg. Franc Tomc, Friderik Mulhar in Ivan Jakopič izvoljeni.

— **„Centralna posojilnica slovenska“ v Krškem** ima v nedeljo, 23. aprila t. l., ob 4. uri popoldne v Rajhenburgu v gostilniških prostorih g. G. Unschulda svoj letošnji občni zbor.

— **Še jedna žrtev.** Včeraj je bil pri tržaškem sodišču obsojen na 13 mesecev težke ječe Anton Godnic iz Kostanjevice, ker se je 14. septembra l. l. udeležil demonstracij proti Lahom v Nabrežini.

— **Prvi istrski „Sokol“ v Pulju** priredi dne 4. marca v lastnih prostorih svojo prvo telovadno akademijo, pri kateri bo sodelovala vojaška godba.

— **Inkaso davčnih menic po avstrijski-ogerski banki.** Avstrijska-ogerska banka je po dogovoru sklenjenem koncem decembra 1898 s c. kr. finančno upravo prevzela brezplačno sprejem davčnih menic, ki so narejene, da se plačajo na onih krajih, kjer obstoji bančni zavod ali bančna filijala, in sicer tako dolgo, da se kaj drugega ne ukrene. V tem smislu se sprejemajo omenjene davčne menice še od konca decembra minulega leta sem po avstrijski-ogerski banki, oziroma njenih bančnih zavodih.

— **Zaplenjene „drame“.** Poročilo o zaplenjenih cigaretah v Trstu je še dodati, da je v vseh trafikah bilo zaplenjeno 9000 škatelej „dram“. Nadalje se je dognalo, da so bile te cigarete izdelane v Ljubljani od 1. do 12. februarja. Gotovo je, da razstreljivo, ako bi ga v resnici bilo najti v cigaretah, ni dinamit, ker bi bilo istega moči poznati že na papirju; k večjemu je bilo pokalno srebro, ali pokalno živo srebro. Vse zaplenjene cigarete se zadržijo tako dolgo, dokler jih ne preiščejo. Knjigovezni pomočnik Peruzzi, ki je napravil ovadbo, da se je njemu razstrelila cigareta, je bil prišel na finančno oblast, zahtevaje odškodnino za „škodo“

in prestani „strah“. Poizvedovanja nadaljujejo.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu.** VII. redno zborovanje bo v soboto dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer s sledečim vzporedom: 1.) Čitanje zapisnika sadnjega zborovanja. 2.) Čitanje zapisnika bratskega društva „Slovenija“. 3.) Poročilo odbora. 4.) Slučajnosti. Slovanski gostje dobro došli! Kraj zborovanja: Društvena čitalnica.

— **Najdeno truplo.** V nedeljo je našel pekovski pomočnik Jos. Korelc na Savskem obrežju pri Litiji žensko truplo. Dognalo se je, da je to Marija Kimovec iz Slivne, ki je 31. m. m. skočila v Savo, ker ni mogla dobiti službe.

— **Požigalec.** Dne 19. t. m. je malopridni delavec Jakob Kopitar v Srednjih Gamelnjih prosil pri Petru Hočevanju prenočišča, a ker ga ni dobil, je poskusil kajžo užgati. Požigalca so vjeli in ga izročili sodišču.

* **Jezik prihodnosti.** Francoska akademija se je bavila nekaj dni z vprašanjem, kateri jezik naj bi postal mejnaroden. Niti latinščina niti najrazširjenjši štirje jeziki v Evropi, niti volapük ni za splošno rabo. Pač pa je za to svrhu izboren jezik esperanto, kateri je znašel neki ruski zdravnik. Baje je dejal celo Tolstoj, da se nauči tega jezika vsak omikanec v — dveh urah.

* **Roparski umor v Brnu.** Predvčerajšnjim popoldne je neznan ropar ubil urarja Podražila v Brnu. Urarja so videli še četrte ure pred umorom stati pred prodajalnico, potem pa so ga našli za delavsko mizo z razbito glavo. Ure in prstane ter mnogo novcev je zločinec odnesel brez sledu.

* **„Ne poljubi me!“** Nekateri ljudje — zlasti stare device — imajo to grdo navado, da napadejo na ulici ali na šetališču vsakega količjak lepega otroka ter ga poljubljajo. Radi tega dobi mnogo otrok prve kali bolezni. Na Angleškem razsaja sedaj influenza in vratica. Zato nosi veliko otrok čepice z napisom: „Ne poljubi me!“

* **Velika nesreča na železnici.** Na kolodvoru v Forestu pri Bruslju se je zaletel brzovlak v stoječi poštni vlak ter ubil 30 ljudi, nad 100 pa jih je ranil. Listi poročajo grozne prizore, ki so se vršili pri tej katastrofi. Stroj brzovlaka je potrl tri ljudi polne vozove stoječega poštne vlaka. Udje ubitih ljudi so ležali mej razvalinami vozov, zdravniki so delali operacije in amputacije kar na progi. Moški in ženske so plakali na glas. Strojevodja in kurjač pa sta kakor blazna zbežala brez sledu.

* **Kuga.** V južni Afriki divja v raznih krajih ta najstrašnejša bolezen, katero so zanesli tja Indi, katere sedaj oblastva in narod preganjajo. Dogodili so se že celo umori Indov.

Književnost.

— **Jednoho jest potřebí.** Staré a nové tužby od Václava Vlčka. V Praze. Nakladem vlastním. 1899. To je naslov brošure, v kateri veleugledni pisatelj razpravlja o potrebi jedinosti in se zavzema za složno delovanje vseh čeških strank.

Telefonična in brzojavna poročila.

Nemški veleposestniki.

Dunaj 22. februarja. V današnji „Tagespost“ prijavljen članek grofa Stürgkha, v katerem je rečeno, da s sedanjo vlado sploh ni nobene sprave, ni tu v poučenih krogih nikogar presenetil. Znano je bilo že izza preložitve državnega zbora, da so nemški veleposestniki, če ne vsi, pa vsaj eden del, silno radikalni. Tega pa ni povzročil ministerskega portfelja lačni grof Stürgkh, ampak povzročil je to ex-minister Baerenreither. Tukajšnji oficijalni večerni listi se temu preobratu čudijo. „Reichswehr“ dvomi, da je Stürgkh govoril v imeni večine veleposestnikov. „Extrablatt“ pravi, da se položaj od tedaj, ko je vstopil Baerenreither v ministertvo, ni prav nič premenil, in da naredi Stürgkhov članek utis, kakor da so veleposestniki vsi prešli v Wolfv tabor.

Ustanek v kaznilnici.

Dunaj 22. februarja. V kaznilnici v Gölbersdorfu so se kaznjenci spuntali. Prišla sta tja dva eskadrona dragoncev, da vzdržujeta red.

Schmerlov samomor.

Dunaj 22. februarja. Pri umrlem Schmerlu niso našli nobenega krajcarja, pač pa 6 zastavnih listkov.

Politika v sodni dvorani.

Opa v 22. februarja. Nemškonacijski sodniki v Krnovu in v Frivaldovu odklanjajo še vedno a limine vse češke vloge. Dež. sodišče je podane pritožbe zavrnilo.

Dobri sosede.

Središče 22. februarja. 250 Hrvatov je prišlo čez mejo in posekalo 10 oralov gozda. Vsa žandarmerija je na nogah, da jih ujame.

Učiteljsko gibanje.

Gradec 22. februarja. V raznih mestih dežele bodo 29. in 30. t. m. veliki učiteljski shodi.

Preganjanje Slovkov.

Turč. Sv. Martin 22. februarja. Sodišče je začelo veliko akcijo proti slovaškemu pesniku Svetozarju Hurbanu in uredniku „Narodnih Novin“, Ambrožu Pietru, ker sta iz „Slov. Přeblada“ ponatisnila Baudouinov članek o Slovakihi.

Ogerska kriza.

Budimpešta 22. februarja. Vsi listi so mnenja, da bodo kompromisna pogajanja že jutri končana, na kar pride Szell takoj na Dunaj, da nasvetuje imenovanje novega ministerstva. Opozicijske stranke imajo danes ob 5. uri popoldne sejo, v kateri bodo končno sklepala o kompromisu.

Budimpešta 22. februarja. Lukacs in Vlassics ostaneta najbrž na svojih mestih. Perczel odstopi in tudi neče postati prezident poslanske zbornice. Daniel in Erdely se tudi umakneta. Minister notranjih del postane Berzevycsy, trgovinski minister Aleks. Hegedüs.

Budimpešta 22. februarja. Po premenjenem opravniku se oblast prezidentova le malo razširi. Poslanci se bodo smeli za nekaj sej samo izključiti, če bodo to zahtevali 1/3 vseh poslancev.

Papež proti amerikanizmu.

Rim 22. februarja. „Osservatore romano“ prijavlja papeževo pismo kardinalu Gibbonsu. Datirano je z dne 22. januarja. V tem pismu zavrača papež vse zahteve amerikanizma, češ, da bi svoboda katoličanov zmanjšala moč cerkvene avtoritete in očita Amerikancem, da meri njih stremljenje na ustanovitev svobodne in avtonomne cerkve.

Loubetovo sporočilo.

Pariz 22. februarja. Včeraj je bilo Loubetovo sporočilo prečitano v senatu in v poslanski zbornici in jako dobro sprejeto. Republikanski listi so z njim jako zadovoljni. Klerikalni in monarhistični pravijo, da je brez pomena.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Tam se je začel zdaj na pol glasan, a tem strastnejši razgovor. „Ti moraš s svojim očetom govoriti“, to je bilo vse, kar je Roza razumela. Potem zdihljaj tete, in v tem hipu stopila je sestra smehljaje zopet v to sobo, med tem, ko se je baron s posebno uljudnostjo poslovil.

Še nekaj časa sedela je Roza pri sestri. Iz vsake besede, iz vsake poteze okolo finih ustic morala je spoznati, kako tu stoje stvari. Akoravno ni mogla umeti, kako je bilo sploh to mogoče, da je vse tako prišlo, bilo ji je vendar jasno, da se pripravlja grozen razdor ne le gmotnih razmer baronovih, ampak tudi in to še bolj, notranjih razmer z njegovo ženo.

Srce polno iskrenega sočutja in vendar nezmožna to z besedo izraziti, je Roza končno odšla. Nehote primerjala je svojega moža z baronom — svoj zakon z zakonom Aste. Res, ni imela povoda, tožiti. Gotovo je bilo le kako mladeniško nepremišljeno početje, kar ji je Henrik zamočal. In vendar — očetu se hoče zaupati. To je trdno sklenila.

V hiši starega sodnega predsednika bila je večerja končana. Stari gospod sedel je v velikem naslanjaču; Štefanija mu je ravno blazino pod glavo devala. Sedaj se je vsedla h glasovirju in začela igrati. Ko je Roza v tem zrla po sobi, zdelo se ji je, da je tu prava podoba čistega domačega miru. Samo matere bi bilo še treba, in podoba sreče bi bila popolna. A saj je lahko dobra teta veljala za hišno gospodinjino.

(Dalje prih.)

100.000 kron, 25.000 kron in 10.000 kron so glavni dobitki velike jubilejne razstave loterije. Svoje p. n. čitatele opozarjamo, da se bodo ti dobitki tudi v gotovini s 20% odbitkom izplačali in da bo deževanje nepreklicno dne 18. marca 1899.

IX. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos . gl. 2411.07

dr. Anton Medved, c. kr. prof. v Mariboru . . . 5.—
J. Bele, potov. učitelj v Mariboru . . . 1.—
Fran Eller, nadučitelj na Zilji, nabral . . . 6.50

kateri so darovali: Jos. Hočevar, asist. drž. železnice v Beljaku, 1 gl.; Ivan Jamnik, gostilničar 50 kr.; omizje pri Brunnerju 4 gl.; Jurij Jerman, župnik v Stebnu 1 gl.

dr. M. Schmirmaul v Rajhenburgu nabral . . . 22.—
kateri so darovali: J. J. Piller, I. Munda, Mih. Balon in Olga Balon po 2 gl. 50 kr.; I. Vodusek in Jože Mirt po 1 gl.; I. Zupanec 2 gl.; J. Gorišek 3 gl.; dr. M. Schmirmaul 5 gl.

dr. Josip Kušar, odvetnik v Ljubljani . . . 1.—
dr. Ivan Geiger, okr. zdravnik na Krškem nabral . . . 14.50

kateri so darovali: Vilibald Venedig, župnik v Ormožu, Fran Garzner, kapl. v Ormožu, Julij Hilbert, inženir v Krškem, Vinko Prešeren, geometer v Krškem, Marija Fischer v Kamniku, Janez Prešeren, župnik v Koprivnici po 1 gl.; dr. Jurij Pučko, c. kr. notar v Krškem, 3 gl.; Fran Burger, inšpektor v Krškem, 50 kr.; in dr. Ivan Geiger 5 gl.

Henrik Schreiner, c. kr. pripr. ravnatelj v Mariboru, nabral . . . 24.—
kateri so darovali: Henrik Schreiner 5 gl.; dr. Z. Beziak 2 gl. 50 kr.; Cestnik Ant. in Koprivnik 1 v. po 2 gl.; Tistravec Jos. in Marin Stanko po 1 gl. 50 kr.; Vavroh I. N. N. Lichtenwalner, Spritzel in Arnau po 1 gl.; Tom. Stari, Jos. Rotnik, Dav. Lesjak, Frid. Pučelín, Peter Pavlin, Peter Lasbacher, Požegar, P. I. Anton Zabukošek po 50 kr.

Ivan Hribar, ljubljanski župan, 1 prispevek za januar 25 gl.; 2. dobljena stava 5 gl. 30.—
Ivan Steklasa, kr. prof. v Zagrebu, nabral . . . 9.—
kateri so darovali: Fran Kuralt, Radoslav Kristof, Josip Podgoršek in dr. I. Kosirnik po 2 gl.; Fr. Magdič 1 gl.

dr. Lovro Požar, c. kr. gimn. prof. in ravnatelj mestne višje dekl. šole v Ljubljani nabral . . . 40.—
kateri so darovali: dr. Ivan Svetina, c. kr. prof. in Roza dr. Kavčičeva po 5 gl.; Marija Wessnerjeva, nadz. dama višje dekl. šole 3 gl.; Al. Tavčar, c. kr. prof., Božena Sernečova, učit. na višji dekl. šoli, Iv. Velkavrh, c. kr. nadporočnik v p., Fr. Grošelj, trgovec in Justina dr. Požarjeva po 2 gl.; Anton Svetek, c. kr. rač. svetnik 1 gl. 50 kr.; c. kr. profesorji: Iv. Maher, Fr. Orožen, A. Laharnar, akad. slikar, Al. Šubic in posest. Iv. Škrjanc po 1 gl.; Vrtar 50 kr.; dr. Lovro Požar 10 gl.

Skupaj . . . gl. 2564.07

Dr. Josip Stare, blagajnik.

Št. 6640.

Razglas.

V zmislu §. 15. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887. leta, št. 22 dež. zak.) naznanja se javno, da so

imeniki volilnih upravičencev

za letosnje dopolnilne volitve v občinski svet sestavljeni in da se smeje od pojutrajšnjem naprej skoz 14 dni tukaj pregledovati in proti njim vlagati ugovori.

O pravočasno vloženi ugovori bo razsojal občinski svet.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 18. februarja 1899.

S. 2/99 1

Edikt.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je čez vse, kjerkoli se nahajajo premoženja, potem čez nepremično, v deželah, kjer velja konkurzni red z dne 25. decembra 1868, se nahajajoče premoženje protokolovanih trgovcev **Ivan Končan-a** & **Franco Küssel-a** v Novem mestu, odprlo konkurso, ter imenovalo konkursnim komisarjem c. kr. dež. sodn. svetnika **Albin-a Smolo** z uradnim sedežem v Novem mestu in za začasnega upravitelja mase **dr. Karla Slanca**, odvetnika v Novem mestu.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 3. marca 1899. točno ob 10. uri zjutraj na uradnem sedežu konkursnega komisarja stavijo svoje predloge glede potrjenosti za zdaj nastavljenega ali o imenovanju družnega masnega upravitelja, ko so se izkazali z dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da oznajni svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava.

do dne 4. aprila 1899. leta

pri tem sodišči, ali pri okrajnem sodišču v Ribnici po predpisih konkurznega reda, da se izognejo v istem zaprejenih pravnih posledicah ter jih dne 28. aprila 1899. dopoldne točno ob 10. uri pred c. kr. konkursnim komisarjem pri likvidacijskem dnevu zglašijo za likvidacijo in določitev prvostnega reda.

Pri splošnem likvidacijskem dnevu prisotni zglašeni upniki imajo pravico, po prosti volitvi na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika in članov odbora upnikov, ki so dotedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja končno veljavno.

Daljšje objave tekom konkursne obravnave pa se bodo zglašale v uradnem listu „Laibacher Zeitung“.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu

oddelek III., dne 17. februarja 1899.

Zrebanje nepreklicno
dne 18. marca 1899.

1. glavni dobitok 100.000 kron
2. glavni dobitok 25.000 „
3. glavni dobitok 10.000 „

vrstnosti z 20% odbitka v gotovini.

Dunajske srečke à 50 kr. J. C. Mayer v Ljubljani.

priloga (240—8)

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogih desetletij dobro snanega, pristnega „Mell-ovega Seidlitza-praska“, ki se dobi na nisko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težke prebavljenosti. Originalna škatlica 1 gl. a. v. Po poštnem povzetju razpošilja ta prasek vsak dan lekar A. MOLL, ces. in kr. dvorni salagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na dohodi je izrečno zahtevati MOLL-ov preprakt, zasnamovan s varnostno znamko in podpisom. Manj kot dve škatlici se ne pošlje naravnost. 1 (80—3)

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 800-8 m. Srednji uradni tlak 736-6 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padečina v 24 urah
21.	9. zvečer	740-9	3-4	sr. jzhod	pol. oblak.	
22.	7. zjutraj	741-3	-3-2	sr. svzhod	jasno	
	2. popol.	738-6	6-9	sr. jug	jasno	0-9 mm

Srednja včerajšnja temperatura 21°, normale: 0-4°.

Dunajska borza

dne 22. februarja 1899.

Skupni državni dolg v notah . . .	101	gl.	40	kr.
Skupni državni dolg v srebru . . .	101	gl.	05	„
Avstrijska zlatna renta . . .	120	gl.	35	„
Avstrijska krona renta 4% . . .	101	gl.	70	„
Oggerska zlatna renta 4% . . .	119	gl.	95	„
Oggerska krona renta 4% . . .	97	gl.	85	„
Avstro-ogerske bančne delnice . . .	923	gl.	25	„
Kreditne delnice . . .	368	gl.	25	„
London vista . . .	120	gl.	40	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark . . .	58	gl.	97 1/2	„
20 mark . . .	11	gl.	78	„
20 frankov . . .	9	gl.	55 1/2	„
Italijanski bankovci . . .	44	gl.	40	„
C. kr. cekini . . .	5	gl.	67	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 3 in 5 gl.

Praktikanta

ki je dovršil vsaj nižjo gimnazijo, vsprejem takoj v svojo knjigotrdnico. (294—5)
L. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani.

Pristni brinjevec

ki ga sam žge, prodaja ali v steklenicah ali v malih sodčkih liter po 1 gl. 30 kr.

Fran Fojkar (323—2)

v Stariloki h. št. 19, pošta Škofjaloka.

(349—1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane jad. kol. Praga čez Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Solthal, Aunsee, Solnograd; čez Klein-Boiling v Steyr, v Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj obojni vlak v Trbiš, Pentabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Solthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiš, Pentabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Solthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Solthal v Solnograd, Land-Gastein, Zell ob jezeru, Immoos, Bregenz, Curib. Geneve, Pariz, čez Klein-Boiling v Steyr, Linz, Budejovice, Plzeň, Marijine varo, Hebr, Francove varo, Karlove varo, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten. — Praga v Novo mesto in v Kečevo. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 50 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Praga iz Trbiša. Ob 5. uri 46 m. zjutraj obojni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyru, Aunsee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne obojni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyru, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Immoos, Zell ob jezeru, Land-Gastein, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga in Novo mesto in v Kečevo. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

Radi odsotnosti mojega moža odda se pod zelo ugodnimi pogoji v najem z vsem kovaškim orodjem in stanovanjem

kovačija v Borovnici

hiš. št. 86

ležeča pri cesti proti kolodvoru.

Natančneje se izve v gori navedeni hiši ali pa na pismena vprašanja pod Neža Grelje v Borovnici. (343—3)

Deteljno seme

predenice prosto, izkušena

travina semena

ter najboljše dunajska in erfurtska

vrtna semena

prodajata (21—43)

Kavčič & Lillog

pri „Zlatoregu“.

V četrtek, 2. marca, ob 8. uri zvečer v glasbeni dvorani filharmoničnega društva

jedenkratno izvajanje oratorija

Obujenje Lazarjevo

(La risurrezione di Lazzaro)

zložil

abbé Lorenzo Perosi.

Pevske partije čudovitega glasbenega dela izvaja italijanski kvartet prve vrste, katerega spremlja na glasovirju italijanski kapelnik. (347)

Vstopnice: Cerkle gl. 2-50, I. prostori gl. 1-50, II. prostori gl. 1—, galerija gl. 1—, prodajalnice gl. 1—, 50, da dijake gl. —30, se dobivajo v O. Fischer-ja prodajalnici muzikalij, na Kongresnem trgu, poslopje filhar. društva.

P. n.

Čast mi je najljubše naznanjati, da sem tukajšnje trgovino

špecerijskega in materialnega blaga

g. Jakoba Schoberja, Dunajska cesta 8

kupnim potem prevzel ter bom isto poleg svoje že obstoječe trgovine na Starem trgu nadaljeval.

Prevzeto trgovino sem popolnoma prenovil in mi je z najboljšo novo zalogo ugodno nakupljenega svežega blaga omogočeno, svoje p. n. odjemalce v vsakem oziru zadovoljiti.

Proseč prijaznega ozira na moje naznanilo ter zagotavljajoč najnatančnejšo in solidno postrežbo, priporočam se

z vsem spoštovanjem udani

(328—2)

Karol Planinšek.

Pri mestnem magistratu se sprejme takoj

pomožni uradnik

ki je izurjen v računski stroki. Oglase se sprejemajo takoj z jutrajšnjim dnem. (348)

V Ljubljani, dne 22. februarja 1899.

Stanovanje in prodajalnica.

Na vogalu Rimske ceste in Gradišnih ulic v hiši št. 16 pri tleh se odda za selilni rok meseca maja t. l. v najem stanovanje s 3 parketiranimi sobami, čumato za posla, s hrambo in kletjo ter jedno prostorno sobo za obrtno ali trgovsko podjetje. (193—8)

Le malo dnij!

Radi odpotovanja proda se takoj 70 hektolitrov

belega in črnega dal-matinskega vina

v Šiški št. 150, kamor naj se kupci obrnejo.

(346—2)

Filip Ivanišević.

K sezoni

priporočam svojo

veliko izber

navadnih do najfinejših

otročjih

vozičkov

po izdatno

znižanih cenah.

Razprodaja

traja samo še do 6. sušca t. l.

Zunanja naročila s naznanilom približne cene

efektujejo se s povzetjem. (340—3)

M. Pakič, Ljubljana.